

Sirküler No : 2024/76

30.10.2024,Bursa

Konu : Perakende Satış Yapan İşletmelerde, Eft-Pos Cihazlarının Kullanımına İlişkin Düzenlemeler ve Dikkat Edilecek Hususlar

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, mal teslimi ve hizmet ifalarına istinaden düzenlenmesi gereken perakende satış fişi, fatura gibi mali belgelerin doğru ve zamanında düzenlenebilmesi, kartla ödeme imkânlarının genişletilmesi ve kayıt dışı ekonomi ile etkin bir şekilde mücadele edilmesine yönelik olarak bugüne kadar birçok çalışmayı hayata geçirmiştir.

Bu kapsamda, ilk defa 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile YENİ NESİL ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLAR uygulamasına geçilmiş ve böylece perakende mal ve hizmet satışlarında kullanılan yazarkasaların tamamının bilgisayar bağlantılı, online çalışabilen ve güvenli bir şekilde internet yoluyla satış bilgilerini Gelir İdaresi Başkanlığına iletebilen cihazlar haline getirilmesine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Söz konusu Genel Tebliğde 427,437,450,465,466,477 ve 488 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile değişiklikler yapılarak güncellenmiş ve bu değişikliklerle kademeli bir süreç anlayışıyla ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükelleflerin (perakende mal ve hizmet satışı yapan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar) yeni nesil ÖKC kullanım zorunluluğuna geçişi sağlanmış ve 557 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile de 1/7/2024 tarihinden itibaren YENİ NESİL ÖKC niteliğinde bulunmayan ESKİ NESİL ÖKC'lerin hurdaya ayrılarak tamamen kullanım dışına çıkarılmasına ve yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan banka kartları ile ödeme alınması zorunluluğunu sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Yeni Nesil ÖKC uygulamasının ilk başladığı 15.06.2013 tarihinden itibaren günümüze kadar yapılan mevzuat değişikliği ve güncellemelerinde mükelleflere getirilen zorunlulukları ana hatları itibariyle aşağıdaki şekilde belirtebiliriz

1- ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükellefler ilgili Tebliğlerle belirtilen tarihler çerçevesinde, eski nesil ÖKC'lerini hurdaya ayırmak ve yerine YENİ NESİL ÖKC'leri kullanmak zorundadırlar (426 SN VUK GT)

2- Faaliyetlerinde seyyar EFTPOS cihazı kullanan mükellefler 1/10/2013 tarihinden itibaren bu cihazlar yerine ÖKC özelliği de bulunan EFT-POS Özellikle Yeni Nesil ÖKC'leri kullanmak zorundadırlar (426 SN VUK GT)

3- Yol kenarı otopark işletmeleri 1/10/2013 tarihinden itibaren EFT-POS Özellikle Yeni Nesil ÖKC'leri kullanmaları zorunludur (426 SN VUK GT)

4-Kartla yapılan ödemelere ilişkin Slip belgesi ile mali değeri bulunan ÖKC fişinin 1/8/2014 tarihinden Y.Nesil ÖKC'lerden Bütünleşik Fiş olarak çıkarılması zorunludur(435 SN VUK GT)

5-Perakende mal ve hizmet satışında kullanılan; harici YAZILIMLAR, harici ONANIMLAR (el terminalleri dahil) ve Ödeme Sistemlerine ilişkin donanım (EFT-POS cihazları) ve yazılımlar (soft-pos, mobil pos vb.) Yeni Nesil ÖKC'lerle bağlantılı ve entegre olarak kullanılması ve perakende satış ve tahsilat işlemlerinin Yeni Nesil ÖKC'den düzenlenecek belgelere bağlanması zorunludur. (483 SN VUK GT Md.8).

6- ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükelleflerin, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı yerine EFT-POS özellikli Yeni Nesil ÖKC kullanmaları zorunlu olduğundan, bankalar,

ödeme ve elektronik para kuruluşlarının bu mükelleflere SEYYAR EFT-POS cihazı vermemesi gerekmektedir (483 SN VUK GT Md.10).

7- Bankalar vb. kuruluşlar mükelleflere Seyyar EFT-POS cihazı ile Masaüstü EFT-POS cihazı vermeden önce, GİB tarafından kendilerine açılan WEB SERVİS sorgulamasını yapmak zorundadırlar. Bu sorgu sonucunda ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükelleflere seyyar EFT-POS cihazı ve Basit/Bilgisayar Bağlantılı Yeni Nesil ÖKC'si olmayan mükelleflere de Masaüstü (kablo ile bağlantısı yapılabilen) EFT-POS cihazı vermemeleri gerekmektedir.

Sorgulama sonucunda kendilerine Seyyar EFT-POS cihazı verilemeyeceği anlaşılan mükellefler, perakende mal ve hizmet satışı dışında kalan diğer faaliyet hizmetlerinde kullanmak için bağlı olduğu vergi dairesinden izin talebinde bulunmalı, vergi dairesi de sicilde var olan bilgilere göre mükellefin perakende mal ve hizmet satışı dışında kalan diğer faaliyet alanlarında faaliyeti bulunup bulunmadığını tetkik etmesi sonucunda, diğer faaliyet alanlarında da faaliyetinin bulunduğu anlaşılması kaydıyla, vergi dairesinden alacağı izin yazısı ile banka vb. kuruluşlardan seyyar EFT-POS cihazı alabilir ve bu cihazları sadece perakende mal ve hizmet satışında kullanmaması gerektiği tabiidir.

Yukarıda da belirtildiği üzere; Basit/Bilgisayar Bağlantılı Yeni Nesil ÖKC'si bulunmayan mükelleflere banka vb. kuruluşlar tarafından kablolu EFT-POS cihazı verilmemesi gerekmektedir. Masaüstü (kablolu) EFT-POS cihazlarının mutlaka Basit/Bilgisayar bağlantılı Yeni Nesil ÖKC'lerle entegre ve bağlantılı (ödeme alınacak tutar bilgisinin ÖKC'den Pos cihazına iletilmesi, ödeme alındıktan sonra ÖKC'den mali değeri olan fiş ile slip belgesinin bütünleşik olarak çıkacak şekilde) olarak çalışması zorunludur.

8- 1/7/2024 tarihinden itibaren Eski Nesil ÖKC'lerin kullanılması imkanı kalmamıştır. Mali hafızaları dolmuş olsun veya olmasın Eski Nesil ÖKC'lerin 1/7/2024 tarihine kadar hurdaya ayrılması ve yerine Yeni Nesil ÖKC'lerin kullanılması zorunludur.(557 SN VUK GT Md.4)

9- Perakende mal ve hizmet satışlarında banka veya kredi kartı ile ödeme alınabilmesine ilişkin zorunluluklar getirilmiştir (557 SN VUK GT Md.5). Bu çerçevede; Yeni Nesil ÖKC kullanma mecburiyeti kapsamında olan mükelleflerden;

a) EFT-POS özellikli Yeni Nesil ÖKC kullananlardan;

i) Öteden beri EFT-POS özellikli YENİ NESİL ÖKC kullananlar, 1/7/2024 tarihinden itibaren en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yaparak kullanılan her bir Yeni Nesil ÖKC aracılığıyla banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar

ii) 1/7/2024 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) EFT-POS özellikli YENİ NESİL ÖKC kullanmaya başlayanlar, cihazın aktivasyon tarihinden itibaren en geç 30 gün içerisinde en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yapmak ve banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar.

iii) Tebliğin yayım tarihi (30/12/2023) ile 1/7/2024 tarihi arasında EFT-POS özellikli YENİ NESİL ÖKC kullanmaya başlayanlar, 1/7/2024 tarihinden itibaren en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yaparak kullanılan her bir YENİ NESİL ÖKC aracılığıyla banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar. Ancak, EFT-POS özellikli YENİ NESİL ÖKC'nin kullanılmaya başlandığı tarih ile 1/7/2024 tarihi arasında 30 günden az süre bulunması durumunda, 30 gün içerisinde her bir YENİ NESİL ÖKC aracılığıyla banka kartları ile ödeme taleplerinin kabul edilmesine başlanması gerekmektedir

b) Basit/bilgisayar bağlantılı YENİ NESİL ÖKC kullananlardan;

i) Öteden beri basit/bilgisayar bağlantılı Yeni Nesil ÖKC kullananlar, 1/7/2024 tarihinden itibaren en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yapmak ve kullanılan her bir Yeni Nesil ÖKC'nin EFT-POS ile bağlantısını yaptıktan sonra banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar.

ii) 1/7/2024 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) basit/bilgisayar bağlantılı YENİ NESİL ÖKC kullanmaya başlayanlar, cihazın aktivasyon tarihinden itibaren en geç 30 gün içerisinde en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yapmak ve EFT-POS'ların ÖKC ile bağlantısını yaptıktan sonra banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar.

iii) Tebliğin yayım tarihi (30/12/2023) ile 1/7/2024 tarihi arasında basit/bilgisayar bağlantılı Yeni Nesil ÖKC kullanmaya başlayanlar, 1/7/2024 tarihinden itibaren en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yaparak kullanılan her bir YENİ NESİL ÖKC aracılığıyla banka kartları ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar.

Ancak, basit/bilgisayar bağlantılı YENİ NESİL ÖKC'nin kullanılmaya başlandığı tarih ile 1/7/2024 tarihi arasında 30 günden az süre bulunması durumunda, 30 gün içerisinde her bir YENİ NESİL ÖKC aracılığıyla banka kartları ile ödeme taleplerinin kabul edilmesine başlanması gerekmektedir.

10-Belirlenen sürelerde üye iş yeri anlaşması yaparak, banka kartları ile ödeme taleplerini kabul edecek uygulamalar yüklenmeyen EFT-POS özellikli YN ÖKC'ler ile EFTPOS ile bağlantısı yapılmayan basit/bilgisayar bağlantılı YN ÖKC'ler bu sürelerin bitimini takip eden 15 gün içerisinde kullanıma kapatılarak pasif duruma alınacaktır. Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile birlikte YN ÖKC'ler tekrar kullanıma açılacaktır.

11-Getirilen yükümlülükler kapsamında yapılan üye iş yeri anlaşmalarının sonlandığı (banka kartlarıyla ödeme imkânının kalmaması durumunda) tarihi takip eden 15 gün içerisinde en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yapılmaması sebebiyle banka kartları ile ödeme taleplerinin kabul edilmediği Yeni Nesil ÖKC'ler kullanıma kapatılarak pasif duruma alınacaktır. Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile birlikte YN ÖKC'ler tekrar kullanıma açılacaktır.

Diğer taraftan, 507 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde; mal ve hizmet satışlarına ait bedellerin tahsilatı ile mali belgelerin elektronik ortamda oluşturulmasına ilişkin satış, tahsilat ve elektronik belge uygulamalarının Güvenli Mobil Ödeme ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi(GMÖEBYS)ile mükelleflerin kullanımına sunulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı, tarafımıza ulaşan bilgilere göre; yukarıda yer verilen düzenlemeler kapsamında, mükelleflere EFT-POS cihazı vermekte olan Bankalar ile Ödeme Hizmeti Kuruluşlarına, ilgili mevzuat düzenlemelerinde belirtilen şekle aykırı olarak verilmiş seyyar veya masaüstü pos cihazlarının mükelleflerden geri alınmasına yönelik yazılar da yazılmıştır. Bankalar ile Ödeme Hizmeti Kuruluşları ilgili yazıda belirtilen tarihe kadar söz konusu şartları sağlamayan mükelleflerdeki seyyar ve masaüstü pos cihazlarını geri alacaklardır.

Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığı, ÖKC kullanma zorunluluğu bulunan mükellefleri de yukarıda yer verilen düzenlemelere uyum konusunda bilgilendirmek amacıyla yazılar göndermeye başlamıştır

Yapılan tüm bu düzenlemeler kapsamında, perakende mal satan veya hizmet veren ve Yeni Nesil ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükelleflerin ivedilikle;

a)Eski nesil ödeme kaydedici cihazlarını hurdaya ayırması ve bu cihazlar yerine Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları(EFT-POS Özellikli Yeni Nesil ÖKC veya Basit/Bilgisayar Bağlantılı Yeni Nesil ÖKC) ya da 507 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği kapsamında yer alan İşletici Kuruluşlar tarafından onay verilmiş GMÖEBYS cihazlarını kullanmaya başlaması, b)ÖKC özelliği bulunmayan banka vb. kuruluşlar tarafından verilmiş olan Seyyar EFT-POS cihazlarını kullanmayı sona erdirmesi ve ilgili cihazı veren kuruluşlara söz konusu cihazlarını iade etmesi

c)Basit Bilgisayar Bağlantılı Cihazla entegre ve bağlantılı olarak kullanılmayan masaüstü (kablolu) EFTPOS cihazlarının kullanımının sona erdirmesi ve ilgili cihazı veren kuruluşlara söz konusu cihazlarını iade etmesi

d)EFT-POS özellikli Yeni Nesil ÖKC 'lerden, Basit Bilgisayar Bağlantılı Yeni Nesil ÖKC ile bağlantılı masaüstü EFT-POS cihazlarından ya da Güvenli Mobil Ödeme ve Elektronik Belge Yönetim Sistemine ilişkin cihazlardan mutlaka banka kartları ile ödeme kabul edilmesini sağlayacak bağlantı ve geliştirmelerin yapılmış olması gerekmektedir.

Yeni Nesil ÖKC uygulaması kapsamında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen mükellefler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257. maddesi kapsamında yapılan düzenlemeler olduğu dikkate alındığında, belirtilen yükümlülüklere uymayanlar hakkında aynı Kanunun Mükerrer 355/1 belirtilen Özel Usulsüzlük Cezaları ile karşı karşıya kalmacağı değerlendirilmektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Ve Yeminli Mali Müşavirlerin perakende mal ve hizmet satışında bulunan ve Yeni Nesil ÖKC kullanım zorunluluğu bulunan mükellefleri getirilen zorunluluklara tam uyumunu sağlamak için gerekli bilgilendirme ve uyarı işlemlerini gecikmeksizin yerine getirmeleri, müşterilerinin cezai işlemlere maruz kalmaması bakımından önem arz etmektedir.

Bilgilerinize Sunulur.

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermekte olup konu hakkında ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçmenizi önerilir.